

درس‌هایی از نهج البلاغه

(۳۷)

تقوا

جواد محدثی

فهرست مطالب

۵	سخن ناسخ
۹	سرآغاز
۱۳	تقوا چیست؟
۱۷	اهمیت تقوا
۲۰	ریشه تقوا
۲۴	تقوای راستین و باز دارنده
۲۸	اوصاف متقین
۳۵	تقوای مالی
۳۸	تقوای زبان و سخن
۴۲	تقوا و آزادگی و رهایی
۴۴	ره توشه تقوا
۴۸	تقوا و گشایش
۵۲	تقوا و روشن دلی
۵۶	سپهر تقوا

آثار تقوا.....	۶۰
تقوا در نامه های علی (ع).....	۶۳
سخن آخر.....	۶۷

www.ketab.ir

سخن ناشر

نهج البلاغه را می‌توانید می‌توان به دریایی پرگوهر تشبیه کرد که هر چه بیشتر در آن غواصی شود، درس‌ها و حکمت‌های زندگی‌ساز و پربهای بیشتری به دست می‌آید. بی‌دلیل نیست که دانشمندان بسیاری در طول چهار قرن، در پی درس‌آموزی از مکتب علوی و کسب معرفت از کلام امیرالمؤمنین علیه السلام بوده‌اند و در شرح سخنان پیرارج او کتاب‌ها نوشته‌اند.

سخنان حضرت علی علیه السلام، هم در زمینه‌های باحث نظری و عقلی بسیار ارزنده و راهتماست، هم در قلمرو مسائل عینی و زندگی انسانی و موضوع‌های کاربردی و عملی کارگشاست و این ابعاد متنوع کلام آن حضرت، نشئت گرفته از روح بلند و شخصیت بی‌نظیر و چند بُعدی آن پیشوای بزرگ است که رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره وی فرمود:

«أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بَابُهَا»^۱.

چه گفت آن خداوند تنزیل و وحی خداوند امر و خداوند نهی که من شهر علمم علیم درست است درست این سخن قول پیغمبر^۲ است و چنان که خود امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

«عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَلْفَ بَابٍ كُلُّ بَابٍ فَتَحَ أَلْفَ بَابٍ»^۳.

رسول خدا - که درود خداوند بر او و خاندانش باد - به من هزار باب [عام] آموخت، که هر باب آن هزار باب گشود.

بنیاد پژوهش‌های اسلام، آستان قدس رضوی، به عنوان گامی هر چند کوچک در راستای تکلیف، بزرگی «شناساندن کلام و شخصیت علی علیه السلام»، تصمیم بر عرضه درس‌هایی زندگی‌ساز از معارف همیشه زنده و الهام‌بخش نهج البلاغه گرفت است، با این باور که کلام نورانی امیرسخن حضرت علی علیه السلام، در حیات پدیده‌ی الگوی رفتاری، معاشرتی و معیشتی هر مسلمان، به‌ویژه نسل جوان است. از این رو عرضه و انتشار این سلسله درس‌ها با قلمی روان و بی‌حاشیه می‌تواند چراغ راه و فروغ زندگی باشد.

۱- المستدرک علی الصحیحین، ۳/ ۱۳۷.

۲- شاهنامه فردوسی، براساس چاپ مسکو، به کوشش دکتر سعید حمیدیان

۱/ ۱۸ و ۱۹.

۳- بصائر الدرجات، ۳۲۳.

از حجت الاسلام آقای جواد محدثی که در «پژوهش» و «نگارش»
این سلسله درس‌ها همت گماشته‌اند، صمیمانه تقدیر می‌شود.
باشد که این گام و اقدام، زمینه هر چه بیشتر آشنا شدن نسل جوان
امروز را با معارف اهل بیت علیهم‌السلام و کتاب جاودانه نهج البلاغه فراهم
آورد.

بنیاد پژوهش‌های اسلامی

آستان قدس رضوی